Věrná láska

aneb BOJ O MILIONY.

Román Napsal Julius Mary

"O, nikdo ho nezná!" vyrazila Gabriela, sotva mohouc vydychnouti.

"Což pak vás manžel váš již nemiluje? Pouze rok po svatbě!" namítal Valentin.

"Vyslechněte mne!" pravila markýza vážně. "Musím s vámi mluviti! Musím vám svěřiti tajemství — tajemství na život a smrt."

"To jest dobré — proč tato náhlá důvěrnost — což nejsme na věky odloučeni?" zvolal trpce Valentin. "Co by nás kdy ještě mohlo spolu svésti?"

"Vyslechněte mne a pak mne odsuďte! Což nevidíte, že jsem ve smutku?" promluvila Gabriela spěšně. "Ztratila jsem nedávno mého otce! Jeho smrt mi dovoluje dnes vše vám vyjeviti — proč jsem tak dlouho trpěla, proč jsem tolik opovržení z vaší strany — jak se domnívám, nezaslouženě — snášela. Vy jste tedy netušil, můj příteli, že tento člověk, ten to nicemný markýz mne obklopil léčkami, tolika nástrahami, že jsem nemohla učiniti jediného kroku, aniž bych byla do některé neupadla? Byvši od něho unešena a od dvou jeho pochopů hlídána, podařilo se mi přece jen s nasazením života uprchnouti. Což bych byla prchala, kdybych jej byla milovala? Upadnuvši opět v ruce jeho, chtěla jsem znovu prchnouti — tentokráte mne však pevně upoutal. Podrobil mou vůli své moci, rozkazoval mým očím, velel mé řeči, mým posunkům, každému pohybu mému!"

"Co to pravíte Gabrielo? — Muž ten že mohl nad vámi nabýti takové moci?"

"O to se stalo spůsobem zcela jednoduchým — markýz nabyl důvěry mého otce — a ubohý ten stařec nevěděl, jak strašnou úlohu hrál v rukou Norbertových! Život mého otce závisel od mého mlčení, od mé úplné poslušnosti vůči vůli markýzově. Kdybych byla uprchla, byl by býval můj otec zemřel — kdybych bylapřítele některého, Murada, vás, kohokoliv zpravila o stavu věcí, znamenalo to smrt mého otce! A můj otec byl hlídán dvěma lidmi, kteří se dnem i nocí od něho nehnuli!"

"Gabrielo, mluvíte pravdu? Toť přece strašné!" zvolal Valentin.

"Chápete nyní, proč jsem v oné strašné noci, v kterouž jste mne přišli zachrániti, ničeho nemohla říci? Chápete, že jsem opovržení hodné doznání mé lásky k markýzovi učiniti musela — proč jsem musela zachrániti život tohoto člověka od něhož závisel i život mého otce — proč jsem byla nucena hájiti jej vůči vám — proč konečně došlo k tomuto sňatku — proč jsem musela všude svoliti, před měšťanostou, ve chrámu, před pozvanými, za slavnosti —a nyní chápete, jakou cítím pomstylačnost a jak srdce mé krvácelo následkem našeho roztržení?"

Gabrielo — můj bože — co mi to tu vypravujete?" opakoval Valentin.

"Přísahám, že mluvím pravdu — nic než pouhou pravdu!" ujišťovala jej Gabriela.

"Člověk ten jest ale netvorem — musí býti vydán právu, trestnímu soudu — zaslouží káznici."

Markýza učinila posuněk hněvu a malomyslnosti. 'Ach, jaká by to byla rozkoš, jej zasáhnouti — já tomu však nechci!" ozvala se Gabriela.

"Vy nechcete? Což pak zasluhuje vašeho soucitu?' pravil Valentin udiven.

"Nikoliv — já jej nešetřím! Vyslechněte mne! Kdybych proti němu vznesla žalobu, žádali by na mně důkazů. Jakých důkazů mohla bych já předložiti! Markýz z Argenta tu jest mocný — má ve své ruce svět finanční, politiku, celou Francii — zítra stane se ministrem, bude-li chtíti! Co bych zmohla vůči němu? Nalo žili by se mnou jako se šílenou — ani by mne nevyslechli a Norbert dal by mne dopraviti do blázince. O — on jest silný — skoro nepřemožitelný! On má génia, ten muž — genia ku provádění velkých a ohavných věcí! Já bych se oň roztříštila — on by mne a všechny ty, kdo mne milují, rozdrtil. Nikoliv — pouhé pomýšlení na trestní soud jest pošetilstvím — mám však něco jiného na mysli."

"Mluvte, Gabrielo — já jsem hotov obětovati za vás můj život!" vpadl jí Valentin do reči.

"Kdybyste pro mne zemřel, můj příteli, zemřela bych s vámi," pravila Gabriela, "neboť jsem nidky nepřestala vás milovati a vás hodnou býti."

"Gabrielo!" zvolal radostí celý zmámený a objal ji i líbal jí rty, čelo, oči a vlasy.

"Ano, já tě miluji — jen tebe!" pravila markýza hluboce jsouc dojata. "A já jen přišla, abych ti to pověděla — hleď — poněvadž jsem stále ještě tou Gabrielou, jíž jsi znal. Markýz mne násilně pojmul za ženu. Chtěl mé jmění — on nikdy ode mne neobdrží ničeho více! Tebe miluji — slyšíš — tebe miluji!' 'opakovla vášnivě.

"Jak jsem šťastný!" zajásal Valentin.

Však Gabriela jej něžně od sebe vzdálila, hleděla jej upokojiti a sama také chladnosti nabýti. Markýza stála tu chvíli jako by omámena usmívala se jako ve snu.

Valentin sklesl na kolena a pohlížel na ní; pohlcoval ji svým zrakem a aniž by více slova promluvil ,dal jí na srozuměnou, že jí až do smrti náleží.

"Nyní povím, proč jsem vlastně přišla, "ujala se Gabriela slova. "Čas kvapí. Můj manžel a Rouguin, jeho společník v zločinu, nabudou teprve pak celého požitku mého jmění, až budou ostatní dědici odstraněni. Těmto dědicům jest Rouguin nyní na stopě — on jich nalezl — život jejich jest v nebezpečí. Já proto chci zločinům těm zabrániti — já chci ubožáky před mým manželem zachrániti!"

"Pomohu ti, Gabrielo!" ujišťoval ji mladý muž.

"Já jsem na tebe spoléhala! Sestra mého otce, dědička jako já, zemřela. Zanechala manžela a dva syny. Budeme-li pozorova markýze a Rouguina, jistě o všem zvíme. Nesmíme stopu jejich ztratit a pak bezpečně předejdeme jejich záměrům. Tvojí přátelé Trompelet a Trutat snad ti dosud jsou oddáni?"

"Ano, mně i tobě, Gabrielo! Budou šťastni, až uslyší, že jsi dosud tou, jakou jsi bývala. Život jejich náleží tobě, jako ti náleží můj vlstní! Vím, kde jich mohu nalézti. Rychle se s nimi poradím. Trutat nalezá se v malém cirku, jenž otevřen v ulici Marcadet. Trompelet jej neopustil — on s nim spolu účinkuje jako kejklíř a učí šermu. Oba mi budou moci býti ihned k službám."

'Tak jdi, můj příteli — já prositi budu, by kroky tvé se zdarem se setkaly."

CIKÁNSKÁ HISTORIE.

Napsal Jaroslav Hašek.

(Dokončení.)

"Guža může chodíti pro zbytky do kuchyně," řekl urozený pán, "hodlám vám pomoci, jak budu moci, abyste nekradli, poněvadž zloděje na svém panství netrpím."

Urozený pán vyšel důstojně z boudy, vlastně vylezl, sledován jsa díky celé rodiny cikána Faraše.

'Pro dnešek mám toho dost,' řekl k šafářovi, vdechuje čerství vzduch.

"Račte si dát šaty prohlédnout," řeky šafář lakonicky, "to víte cikáni!"

Guža chodila již po čtrnáct dní do panské kuchyně pro zbytky jídel a kuchařka ohlásila za tu dobu jenom ztrátu tří stříbrných lžiček, které se též mohly vylít.

Urozený pán si sice časem na Gužu vzpoměl, ale za těch čtrnáct dní se o ni mnoho nestaral, neboť slodoval pilně spis: "O různosti a vydatnosti plemen hovězího dobytka," až z klidného studia této důležité pro hospodáře knihy byl několikrát nemile vyrušen.

Seděl právě před knihou, podtrhávaje slova, jako "pinegavský," a podobně, když někdo nesměle zaklepal. Vstoupila šafářka. "Líbám ruce, urozenému pána," jala se mluvit, "ráčíte, milostivý pane, napomenouti mého muže. Ta Guža popletla načisto mému muži hlavu, že se ten dědek nestydí. Když přijde Guža do kuchyně, točí se kolem ní pořád a pořád. A považte si, vaše urozenosti. Nějaké šaty pro ni vyprosil ode mne, aby prý chodila slušně. Vzal i jméno vaše nadarmo. To prý dělá jen pro vás. Ale není to pravda. Za nebožtíka pana hraběte točil se také stále kolem ní. A zapomíná, že má dítě a mě. Bojím se, aby ještě s tou cikánkou neutek. On je vám z takového rodu. Jeho dědeček chodil čtvrt roku s cikány a nechal toho, až ho pod Debrecinem popíchali."

Slzy vyřinuly se šafářce z očí. Kápošfalfi usmál se.

"Nebojte se," řekl, "šafář se do Guži nezamiluje, a kdyby se zamiloval, tak s ní neuteče. Ostatně, řekněte v kuchyni, že si přeji, aby v poledne přišla Guža ke mně. Promluvím s ní rozumné slovo."

"Račte si dát pozor, urozený pane," radila šafářka, "ať vás neuhrane."

S prvním úderem zvonu ve vsi, vstoupila Guža do pracovny urozeného pána.

Šat darovaný šafářkou, pěkně jí slušel. Postavila se skromně u dvéří a oči jen se jí blýskaly.

"Pojď blíž," vyzval ji Kápošfalfi, "a řekni upřímně, co vlastně je s tebou a s šafářem?'

"Nic, úplně nic, devlehuretke, přisám bohu," pravila Guža, "to jen paní šafářka ve všem vidí čerta. A když mne vidí, křičí cikánsky, to se naučila. Pokřikuje na mne: Ovaj audra gau, murdeleska barro, javadaj, khaj nuke thukelesden more!"

Hezká Guža dala se do pláče.

"Co je to?" ptal se Kápošfalfi.

"To znamená," plačtivě pronesla Guža, " v tam té vsi zakopali vepře, jdi cikánko, ať ti hodají."

Přestala plakat a černé její oči zašlehly. Dívala se přímo na urozeného pána.

Kápošfalfi, jak zprvu již známo, měl velmi dobré srdce.

"Gužo," pravil, "nechtěla by jsi zaměstnání. Mohla bys pomáhat při uklízení. Dám tě pěkne ošatit. Šafářka ti ukáže čeho je třeba. Vycvičíš se. Tvůj otec, starý Faraš —"

"Není mým otcem," pravila Guža, "jen mne od malička vychoval, urozený pane." Usmála se přívětivě na bývalého husarského poručíka.

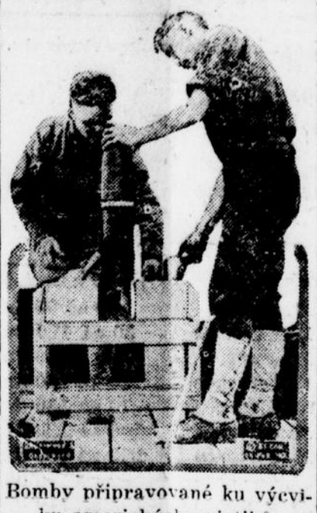

Bomby připravované ku výcviku amerických aviatiků.

"Do bud bys se ovšem nevrátila," řekl Kápošfalfi, který čím déle se na Gužu díval, mluvil víc a více laskavěji, "ostatní bych zařídil.'

Druhého dne šafářka učila Gužu všemu, co se od panské vyžaduje.

* * * *

V okolí fuezes-banockého toho panství jest pět panství jinných, jejichž pozemky bezprostředně se dotýkají Fuezes-Banoku. Majitelé těchto panství slují Pazár Zoltánay, Vitális Mortoloy, Izso Bertalany, Mihály Komay, a Károly Szerényi. Všem těmto šlechticům jest dohromady 325 let.

Jsou to staří šlechticové, kteří na den sv. Štěpána krále oblékají ještě pláště kožíšky lemované beránkem a k boku připnou zakřivenou šavli, na jejichž cepelech vyryta jsou léta 1520, 1632, 1606, 1680, 1545, dle toho, jak který rod prvně vystoupil na válečnou dráhu starého království uherského.

Jejich zámečky podobají se jeden druhému, jako jejich pláště a mravy jejich podobají mezi sebou, jako jejich zámečky. A tito šlechticové shromáždili se u nejstaršího z nich, 72-letého Karoly Szerényieho, právě tři neděle potom, kdy Guža ponejprve zastávala novou hodnost panské na zámku Kápočfalfiho.

Seděli v jídelně za kulatým stolem, každý měl před sebou cínovou konvici s vínem, a kouřili mlčky z krátkých dýmek.

Teprve o třetí hodině řekl Szerényi: "Neslýcháno!' O půl čtvrté prohodil Komaly: "Nevídáno." O čtvrté pravil Berlány: "Hrozné!" O čtvrt na pátou pronesl Mortoloy: "Ku podivu." A deset minut po něm řekl Pazár Zoltánay: "Je to věc velmi nevídaná." A teprve o páté hodině pravil hostitel Szerényi: "Myslím, že mluvíme o našem sousedovi panu Kápošfalfim." Bylo vidět, že víno rozvazuje jazyk.

"Pochází ze staré sekelské rodiny,, řekl na to Bertalány, "ale nikdy jsem nic takového neslyšel."

"Za Jana Zápolského před sty lety byly dost volné mravy. Ale tohle by se netrpělo," promluvil Komay.

"Lituji, že Káposfalfi jest naším sousedem, moje kukuřice hraničí s jeho melouny," pronesl Zoltánay.

"Celá stolice si o tom vypravuje, že za panskou má Kápošfalfi cikánku, jménem Gužu," řekl Komay.

Důstojný pan farář z Fuezeš-Banoku byl u mne na návštěvě," vypravoval Zoltanay, "a ještě dnes ho vidím. Div nebrečel. Cikánka Guža obsluhuje hosty."

"Slyšel jsem," prohodil Szerényi, "že prý řekla pana faráři: 'Jen pijte, pane faráři, a nestyďte se."

"A Kápošfalfi, slyšel jsem,' vyprávěl Komay, "se prý tomu smál a poklepal cikánce na rameno."

"Nikoliv," pravil Szerényi, "řekl prý jí: Jsi hezká šelma."

"A to před panem farářem,' dodal Bartalány. "Nevídáno!" "Neslýcháno!" "Hrozné!" "Je to věc nevídaná!"

"Dosti hanby zažili jsme s nebožtíkem hrabětem," pravil Szerényi, když se společnost trochu upokojila, "ještě nebožtík pan hrabě neprováděl nic zlého, jen že rád chodil se dívat na Gužu, ale tahle věc přesahuje naši trpělivost.'

"Vezmene věc do kola," pravil Mortolay, "stojíme pred hotovou událostí, že člověk, jménem Kápošfalfi, který, — když prohýril někde v Pešti sve staré šlechtické sídlo u Rábu, unikl, koupiv za zbytek, neprohýřil prý všecko, panství Fuezeš-Banocké, vnikl tedy sem mezi nás." Mortolay se napil. "A jakmile se zde ohřál, tu, tento člověk, nemám-li já pravdu, chce udělat do našich počestných mravů, myslím, že mam pravdu, řekneme průkop a podkop. Udělá cikánku Gužu najednou panskou. Cikánku, považte si, cikánku —"

Mortolay jevil znatelné rozčilení a převrhl, šermuje rukou kolem sebe, konvici s vínem. Když ji měl opět naplněnou, učinil pořádný doušek a za všeobecného ticha řekl: "To jsem chtěl říci, myslím, že si rozumíme."

"Nezbývá nám nic jiného," řekl Károly Szerényi, "nežli odhodlat se k těžkému kroku, totiž příští neděli navštíviti Kápošfalfiho a vysvětlit mu, že my všichni jsme za jedno, že Kapošfalfi pošpinil šlechtickou pověst. Myslím, abychom tam poslali Vitaliáše Mortoloye."

"Myslím," odpověděl Vitaliáš Mortoloy, "abychom tam šli všichni, aspoň se nás lekne.'

"Reknu mu, aby se klidil z naší stolice," pravil Zoltánay, kterému víno dodalo odvahy.

"Jest husarským poručíkem," prohodil Szrényi.

"Reknu mu," pravil Zoltánay, "aby si vzpomněl na své předky."

"Bůh mu buď milostiv," řekl vážně Szerényi, pozvedaje číši, "příští neděli půjdeme ho navštívit."

* * *

Z pěti bryček vystoupilo příští neděli pět šlechticů před zámkem, vystoupili důstojně a mlčky kráčeli po schodišti, mlčky podali své navštívenky sluhovi, a teprve, když je Kápošfalfi uvítal, odpověděli velmi chladně jeden za druhým: "Odpusťte, váš služebník."

Mlčení pěti šlechticů potrvalo tak dlouho, dokud se ve dveřích neobjevila Guža.

Pět hostů zavodil jeden do druhého lokty a tváře jejich vzaly na se truchlivý výraz.

"Máme to hezkou panskou,' řekl Kápošfalfi, když Guža přinesla víno, "hezkou, nenílíž pravda, páni sousedé?"

"Chtěli jsme vám něco říci," pronesl Szerényi, jakoby přeslechl slova Kápošfalfiho.

"Něco důležitého," řekl Mihály Komay. Mortoloy, Bertalány a Zoltánay souhlasně kývali hlavou.

"Na to jest dost času," pravil Kápošfalfi, "posluž, Gužo, panům."

"Nalejeme si sami," bránil se Zoltánay, ale Guža již naklonila se nad Zoltanyam. Podívala se na něho.

Zoltanay sklopil oči: "Zatr—," zaklel potichu, "boží dopuštění."

"Má z vás, pánové, někdo tak hezkou panskou," řekl Kápošfalfi, když Guža šla pro nové víno, "myslím, že by každý měnil."

"Hodláme říct vám vážné slovo," pravil na to Pazár Zoltánay, "zde Komay vysvětlí, proč jsme přišli."

"Mortolay jest starší než já jsem," bránil se Komay, "ten poví, proč jsme přišli."

"Jest to divná společnost," myslil si Kápošfalfi, "mlčí a pijí a stále, že mají mne říct něco důležitého."

"Máte už vypito," řekl Kápošfalfi. "Gužo, hej, Gužo!"

Komay rýpl kolenem do Bertalányho, Bertalány šťouchl loktem do Zoltanayho a Zoltanay vypravil ze sebe obrácen jsa ke Kápošfalfimu: "Pane sousede, tlumočím —"

"Helyes," (výborně), řekl Mortoloy sekelským nářečím, což dělal vždy, když byl pohnut.

Zoltanay utřel si pot s čela a mimovolně vztáhl ruku po prázdném poháru.

"Gužo," volal pan Kápošfalfi, "pánům víno!"

Objevila se Guža a nalévala víno. Jaksi důvěrně se chovala k Zoltanymu, vlasy její dotkly se při nalévání tváře Komayho, Bertalánymu položila levou ruku na rameno a starému Mortoloymu podívala se přímo do očí, tak že on v rozpacích vypil na ráz celý objemný pohar,

"Chutná urozenému pánu," zasmála se Guža, nalévajíc po znovu.

"Cikánko," řekl Zoltanay. "A pane Kápočfalfi," dodal Bartelány, "zájmy stavovské nás nutí." Nevěda, co by dále řekl, napil se a skončil slovy: "Bůh jest svědek."

A svižná Guža točila se kolem hostí a nalévala víno. O hodinu později vzal Mortoloy Gužu za bradu a Bertalány řekl k ní: "Kočičko!"

"Šelmičko," řekl k ní za čtvrt hodiny něžně Zoltánay, zatím co Bertalány k ní šeptal: "Gyermeken" — mé dítě." —

Staří počestní šlechticové již byli napilí, když v tom, pootevřeným oknem do jizby zazněl zvuk houslí. Zvuk kvílivý. Bylo slyšet, že hrající na housle pod okny zámečku libuje si ve vysokých tonech, což jest značkou cikánských hudebníku.

Zvuky teskné a táhlé zaléta ly mezi společnost, zvuky takové, jako když na rovinách Gyarmatských za jasných nocí dlouze zašumí rákosí.

Hra teskná proměňovala se v rychlejší, náhle přešla ve zvuky živé a rychle, jako dupot hříbat, prohánějících se v údolí Tisy.

A jak přešla v rychlou, tak zase náhle zazněla teskně v melodii cikánské písně, která žaluje na smutný, tulácký život cikánů.

"Cikán hraje," pravil Kápošfalfi ke společnosti," neměli bychom ho zavolat, aby nám zahrál?"

"Rozhodně," odpověděl neohebným jazykem Bertalány, "k jágerskému vínu patří cikánská hudba."

"Gužo," poroučel Mortoloy, "zavolej sem toho cikána."

Guža odběhla. Hlas houslí zazněl ještě, zakvílel táhle. náhle zajásal a pak vzdaloval se v tichu nastávajícího večera, jako křik velkých bahenních ptáků. A Guža nešla ani za čtvrt hodiny, když celá společnost, nevyjímaje ani hostitele, který byl již také trochu napilý, křičela: "Hej, Gužo!"

Když ani za další půl hodiny nemohli se Guži dovolat, společnost stávala se nepokojnou, a nepokoj vzrostl, když bez zaklepání vřítil se do jizby šafář.

"Račte odpustit, velkomožní pánové," vyrážel ze sebe. "Šel jsem před čtvrt hodinou z Banoku. A u Banoku před mostem potkal jsem Gužu s Meghešem."

"Kdo je Megheš?" vypravil ze sebe překvapený Kápošfalfi.

"Inu," odpověděl šafář, "Megheš je cikán a hudebník. — Vrátil se právě z vojny a říkalo se, že je jako Gužin milý. Já tedy jdu z Banoku a za Banokem potkám Gužu s Meghešem. Megheš nesl housle."

* * *

"Naši čestnou záležitost rozluštila Guža sama," řekl za pár dní starý Bertalány ke svojím sousedům, když se opět sešli, "aspoň jsme se nemuseli rozhněvati se svým sousedem Kápošfalfim."

"Jest velmi dobrý člověk," pravil Mortolay, vzpomínaje na jeho jágerské víno, "ale myslím, že této cikánské historie nejvíce lituje."

Nechte počítat
NYNÍ
na barvení Vašeho domu neb papírování pokojů.
Stačí zavoláte-li telefonem
V. ŽIDLICKÝHO
aneb dopisem na
č. 5212 HAMM AVE.
Mám velký výběr barev, laků, varniše, oleje, štětek, jakož i sta vzorků krásného nástěnného papíru.
Ručím za vykonanou práci.

Dr. J. J. SŮVA
lékař a ranhojič
QUINCY AV. roh E. 87. ul.
Telefony:
Bell, Garfield 1933-J.
Guy. Princeton 2087-K
Poradní hodiny:
Od 8 do 10 hodin ráno.
Od 2 do 4 hodin odpoledne.
Od 7 do 8 hodin večer.
V neděli od 10 do 12 h. ráno
Obydlí roh Union a E. 120 ul.
Telefon Bell Broadway 1371-J
Cuy. Union 740-L

KUPUJTE
Nástěnný papír,
Barvy,
Laky,
Oleje,
Varniše,
Štětky,
Za mírné ceny u
K. BERNREITERA,
NATĚRAČ A PAPÍROVAČ
8719 QUINCY AVE.
Oba telefony.

Lad. Herold
proslulá
česká lékárna
5641 BROADWAY
blíže Portage Ave.
Lékařským předpisům se věnuje ta největší pozornost. Zkuste Heroldův plicní balsám proti kašli a nastuzení. Léky zaručeny. Oba telefony.

KALAL
Jediný český výhradní optik v Clevelandu.
Praktický a spolehlivý.
Ceny uspokojí každého.
Úřaduje od 9 hod. ráno do 8:30 hod. večer.
4939 Broadway, Č.N.S.

MIKES
UPLNÉ ZÁSOBY
diamantů, hodinek, stříbrného náčiní, broušeného skla atd.
Ceny mírné. Veškeré zboží zaručeno.
Praktický klenotník a hodinář.
4939 BROADWAY,
v České Národní Síni.